

ABONAMENTUL:

pe un an . . . 120 Lei
 jumătate
 de an . . . 60 Lei
 exemplarul . . . 3 Lei

ROMÂNUL

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL ȚĂRĂNESC ARAD

REDAȚIA
 și
 ADMINISTRAȚIA
 A R A D
 Strada Horia No. 2.
 (Clubul Partidului
 Național Țărănesc)

Solidaritate

Toate rândurile scrise aci sunt adresate țărănimii noastre. D. ministru al agriculturii Ion Mihalache prin scrisorile sale către țărani arată cu sinceritatea de a ajuta, cum să facă țărănimii ca treburile ei să meargă spre bine și câmpurile să rodească, belșugul să fie o adevărată bogăție și ca apa vie să curgă boabă cu boabă frumoasele produse ale holdelor. Cei cari știu ceti vor fi simțit în acele cuvinte ale ministrului de agricultură o încurajare și un imbold la muncă agricolă intensivă. Alții poate se vor fi intrăbat, că de unde știe domnul ministru cum trebuie îngrijite holdele. Aici oțeloră le spunem, că ministrul nostru de agricultură, a trait și crescut între țărani, este un simplu dascăl care și atunci când își făcea datoria în școală nu înceta să dea sfaturi oamenilor din satul său. Deci, nu este nici o îndoială că rândurile crise către țărani sunt cuvinte de înțelepciune din care mulți pot învăța chiar și aceia cari vor crede că multe știu într'ale pământului.

Dar ce spun cetind aceste scrisori aceia cari zic „liberalii“. Aceștia de sigur își bat joc de cei mulți, pentru că așa le-ar plăcea domnilor liberali să nu se asculte de aceia cari învață la bine. Dar de liberali mai bine de n'ar asculta nimeni pentru că prostia și invidia vorbește din ei. Plugarii noștri de la sate vor ști că liberalii cu ori ce preț ar vrea să ajungă iară la cârmă și că în acest scop duc minciuni din sat în sat și îmbătă pe cei proști și nuse rușinează să mintă nici luna nici soarele de pe cer, că doară asta e politica lor. Cumințenia țărănilor noștri însă trebuie să-i facă de râsul lumii și să-i alunge ca pe niște câini pentru a slobozi lumina să lumineze, în

adevărata ei strălucire. Dreptatea cauzei țărănilor trebuie să învingă numai prin brațele țărănilor și minciuna trebuie să se risipească iarăși prin înțelepciunea înăscută a țărănilor.

Toate ce vrem să facem în spre binele națiunii noastre și toate bunătățile vieții în această țară le vom putea ajunge numai prin solidaritatea țărănilor. Ea trebuie să fie trează și să asculte desaturile sincere ale conducătorilor ei, mai cu seamă când e vorba de interesele agricole, de valorificarea produselor și de cultivarea pământului. Ziarul nostru când a scris în trecut despre cooperare, înțelegerea muncii împreună, solidară prin înțelepciune și fapte. Omul doar e judecat după faptele sale și felul său de a se cugeta; și deci, atunci, de ce să păcătuim împotriva ființei și existenței noastre când treburile noastre ne cer înțelepciune și solidaritate? Să lăsăm să lumineze această înțelepciune firească și să vorbească faptele adevărate realizate cu dorința ajungerii binelui. Cumințenia noastră să fie arma împotriva minciunii, piară prostia și să îndreptăm și pe cei cari ar păcătuia în contra rândului firești.

În toată activitatea noastră luând exemplul de la ministrul nostru, să lucrăm cu bună chibzuială, cu atragere de inimă și de ar greși cineva, să și-o îndrepte singur greșala și între toate împrejurările să nu uităm a fi solidari cu gândul frățietății și cu credința în țaria noastră încolțită chiar din sol daritate.

Numai așa vom putea, realiza planurile mari de cari am fost încurajați la venirea guvernului țărănilor și numai astfel vom putea înfrânge minciunile și vom putea înlătura piedecile puse de liberali.

—o—

Congresul A. G. I. R. La 14 și 15 și 16 Sept. a avut loc la Arad congresul inginerilor români din toată țara sub președinția profesorului Iosif Davidescu. Au luat parte la congres din partea guvernului d. n. Pann Halipa ministrul lucrărilor publice și Șt. Pop Cicio președintele Camerei de deputați. Regretăm, lipsa de spațiu nu ne permite a face o dare de seamă.

„Citiți și răspândiți
 „Românul“

Salarizarea preoților-învățători.

Ziarul „Dreptatea“ scrie că Ministerul Instrucțiunii a făcut cunoscut inspectorilor școlare că preoții învățători vor primi salariu numai dela catedră urmând ca dela a doua funcțiune să primească numai sporurile de scumpete. Măsura stabilită de consiliul de miniștri de a li se acorda acestora 50 la sută din salariul celei de a doua funcțiune, se va aplica numai când disponibilitățile bugetare vor permite.

—o—

Cuvânt către țărani

Plugarii, Intovărășiți-vă în cooperative agricole

Fiecare om își are meseria lui; că nu e cu putință să le facă unul pe toate. Așa e și cu țara: fiecare își are gospodăria ei și felul ei de viață.

Unele se țin mai mult de agricultură, altele se ocupă mai mult cu fabricile.

Și așa se ajută și se împlineste una pe alta: țara agricolă vinde pâine țării cu fabrici, iar țara cu fabrici vinde pluguri și stămburi și alte fabricate țării agricole.

Noi suntem o țară agricolă. Nădejdea noastră este în grâu, în porumb, în orz, ovăs, legume, fructe, vin și alte roade ale pământului; apoi în vite, lapte, brânzeturi.

Trebuie să ne silim să producem și pentru hrana celor ce trăiesc în țară și pentru vânzare la străini, ca să avem cu ce să plătim târguilele la fabricile lor.

Apoi ce facem, să facem lucru bun ca să le placă și să facem și mult, ca să nu ne coste scump; că dacă ducem marfă proastă și scumpă, n'o cumpără nimeni.

Trebuie să ne ținem la pas cu țările cari fac agricultură înaintată.

Ce avem de făcut?

Pe lângă munca înțeleaptă a fiecăruia, se cere să ținem cotul strâns unul cu altul, întovărășiți în cooperative Agricole.

Pentru ce?

1) Ca să avem agricultură bună, se cere (între altele) să avem unelte bune.

Meseriașul bun se cunoaște după scula bună: face treabă, iute și bine. Numai cărpaciul umblă cu scule proaste. Așa e și cu meseria pământului. Nu poate ține piept plugul prost, plugului bun, și coasa proastă, coasei tăioase.

Ne trebuie: pluguri bune, grape bune și tot astfel: tăvăluge, semănătoare, batoze, trișoare, tractoare și câte altele.

Am fost de curând în Dobrogea și m'am mirat că țărani n'au întors miștile. M'am lămurit îndată: toți erau ocupați cu treieratul, căci acolo se treieră cu cai ca pe vremea lui Pasvante lipsind batozele. Câtă pierdere de vreme și ce amestecătură de bucate!

Cum o să ție oamenii aceștia luptă cu plugarii din America, unde s'au făcut mașini care deodată: seceră, treieră vântură și lasă pe urmă paie d'oparte, și saci cu grau curat, legați și cântăriți gata, d'altă parte?

Iată o mare nevoie a agriculturii noastre de azi: uneltele și mașinile agricole.

2) O a doua mare nevoie este vânzarea.

Marfa trebuie curățită, înmagazinată păstrată până când se poate vinde cu prețul ei adevărat, așa cum îl fac piețele mari europene.

Dar unde s'o păstrezi? Iată nevoia

magaziilor mari, cari în alte țări, de pozitează, vântură, usucă și curăță ce realele fără să puie omul mâna (numai cu mașinile).

Și ce te faci de bani, până când să se ridice prețul? Zice proverbul: „marfă bună—bani gata“.

Așa e, dar trebuie organizare. În alte părți când ai pus grâul la magazie, primești o țidulă (warantă) și această țidulă merge la bancă drept bani.

Ne silim să facem și noi la fel, acum, prin Banca Centrală Cooperativă, care a și închiriat magaziile gării în acest scop.

Voim să ne scăpăm comertul de cereale, de samsarii cari vor să ia rodul muncii plugarului pe deagata.

Banca Națională a pus la dispoziția Băncii Centrale toți banii de care va avea nevoie Pentru a i da ca avansuri (arvună), la plugarii ce doresc să și vândă roadele prin Băncile Populare.

Dar ca să se poată folosi, plugarii trebuie să se organizeze în tovărășie.

3) Țările înaintate în agricultură se silesc să nu trimită pe piețele streine roadele lor, așa cum ies din pământ, ci să le prelucreze, să le schimbe, sau cum zic ele să le industrializeze;

adică în loc de grâu—să vândă făină ca să dea de lucru și morilor și să oprească țărățile în țară pentru vite; apoi, în loc să trimeată vitele vii, să vândă numai carnea lor, ca să economisească transport și hrană, pieș, coarne, mațe; și tot astfel: în loc de lapte brânză, unt; și așa mai departe.

4) Plugarii trebuie să ție rândurile strănse și pentru altceva: să se lumineze unul pe altul, să cheme între ei oameni cari să i învețe; să se ajute, să se aperse.

Iată deci patru mari nevoi pe cari plugarii mici nu și le pot împlini în parte, fiecare, despărțiți unul de altul.

Căci ce poate face el singur, plugarul cu 2—3 hectare?

Ce mașini agricole poate el folosi?

Ce înmagazinare și ce vânzare poate face el fără samsari?

Ce „Industrializare“ poate face el cu laptele lui dela o vacă, cu vita lui pe care o vinde?

Ce școală poate să și facă el, de unul singur? Ce credit lesnicios poate găsi la banca negustorească?

Mulți au socotit, că acest lucru a fost cu puțință numai pentru marele agricultor. Și de aceea au susținut, că numai pe marea proprietate se poate face agricultură înțeleaptă și rodnică și că împărțirea pământului aduce scoborârea producției.

Poate că așa ar fi, dacă micul agricultor nu se „organizează“ și nu se lumiează:

Dar leacul s'a găsit: întovărășirea

BULETINUL AGRICOL

al Camerei de Agricultură a Jud. Arad

țărănilor în cooperative agricole, cari aduc și bani și unelte și vânzare rănduită și industrializare.

În toate țările unde micii plugari s'au organizat în cooperative, producția miciei proprietăți a intrat pe a mării proprietăți. Și e firec să fie așa. Căci cooperativele folosesc tot cecece folosește marea proprietate (capital, mașini, vânzare, industrializare), iar pe deasupra: atâtea minți (din ce în ce mai luminate) lucrează cu tragere de inimă, fiecare pentru el iar nu de mântuială ca pentru alții. Și se folosesc și de lumina cărturarilor pricepuți în ale agriculturii.

Trebuie neapărat să ajungem și noi acolo.

Deocamdată la noi se cunoaște a proape numai un soi de tovărășii agricole: Băncile Populare, cari dau bani cu împrumut. Și folosul lor (măcar că n'au prea avut bani) e simțit: au aprovizionat populația cu hrană, cu împrumuturi—cu mai multe înlesniri decât au găsit proprietarii mari pentru moșiile lor.

Și curând, când Creditul Agricol va lua ființă, folosul lor va fi și mai simțit.

Dar ele nu sunt de ajuns.

Trebuie să înființăm devărate Cooperative Agricole („de producție”).

a) În satele de câmp ele vor aduce uneltele și mașinile trebuincioase, cu sprijinul Statului, Camerelor agricole și Băncilor populare; instrumentele mărunt vor fi împărțite pe prețul de cost (luate d'a dreptul dela fabrici) la plugari, iar mașinile (tractoare, batoze și altele) vor fi gospodărite de cooperative;

b) Vor arenda magazii pentru depozitare cerealelor și vor construi în gări și porturi silozuri (adică magazii mari, cu ochiuri pentru fiecare fel de grâu și cu încărcare și curățire mecanică); vor alege și curăți cerealele ca să le ducă pe piețele Europei, pe calitate cum le duc și americanii.

În satele de dealuri, vor organiza vânzarea fructelor și a vinului.

c) În satele de munte, se vor ocupa de creșterea animalelor, lăptărie și brânzeturi și alte feluri de industrializare a produselor agricole.

Danemarca și Olanda sunt țări de mici plugari și vieața lor—tot așa de industrializată ca a țărilor industriale cum sunt: Anglia, Germania, Franța—se ține din industrializarea agriculturii, care mărește prețul mărfurilor agricole și dă de lucru și celui ce are pământ și celui ce n'are de tăiesc și unul și altul, tot așa de bine.

Toată vieața lor economică se țese pe urzeala Cooperației Agricole.

Acolo trebuie să ajungem și noi ca Danemarca și Olanda. Și drumul este: Cooperația Agricolă;

d) Se vor ține în legătură cu agromiile de meserie, cu slujbașii Ministerului de domenii, cu Camerele Agricole, fermele, școlile de agricultură, etc.;

e) Mai târziu vor face prin bună înțelegere și o rânduială în culturi.

Statul este hotărât să ajute Cooperația Agricolă.

Ministerul de Domenii împarte să mână, îngrășăminte și unelte agricole de curățat sămânța, cu preț redus, prin Cooperativele Agricole; iar în anul viitor va face o pe scară mai întinsă.

„Oficiul Național al Cooperației” stă gata cu statute și îndemnuri, ori cărui sat, care dorește și consilierii agricoli au ordin să ajute imediat ce satul cere.

Plugari, întovărășiți vă în Cooperative Agricole.

I. Mihailescu
Ministrul Agriculturii

Prețul cerealelor pe piața din Arad în ultimele zile.

Orz	Lei 4.0—5.10—	per 100 kgr.
Orz	„ 3.00—3.20—	„ „
Ovăș	„ 3.30—3.40—	„ „
Porumb	„ 4.40—4.50—	„ „

Vite nu s'au adus în obor din cauza boalei.

Conferințe agricole

Cu zilele de 14 și 15. Septembrie 1929 a ținut Directorul Camerei Dl. Nicolae Popescu o serie de conferințe și anume: Sâmbătă în 14 l. crt. în comuna Cherteș și în comunele Prăjești și Dezna, Duminecă la 15 l. crt. în comunele Dieci, Buteni și Gurahonț unde a fost adunat un număr foarte considerabil din locuitorii agricultori de prin comunele acelor notariate. Cu ocaziunea conferințelor acestora li s'au dat agricultorilor explicațiuni și sfaturi în diferite chestiuni ce stau în strânsă legătură și cu situația de față a agriculturii noastre.

Aviz

Acțiunea Ministerului de agricultură și Domenii referitor la distribuirea îngrășămintelor chimice pe jumătate preț a fost revocată, din cauza că la con-

scriere sau prezentat cererile în număr și cantitate așa de mare încât fabricile au declarat că nu sunt în stare să livreze atâtea grănoi artificial neavând rezerve corespunzătoare ca să satisfacă cerințelor sosite. Pentru orientare, amintim că numai județul nostru a cerut 110 vagoane.

Totodată se aduce la cunoștință publicului agricultor că Camera își susține și pe mai departe acțiunea sa în privința distribuției îngrășămintelor chimice cu toate favorurile oferite prin publicațiunea No. 3186 din 15 August 1929 care se poate vedea la primăriile comunale afișate.

Conferințe agricole

Cu data de 22 Septembrie 1929 (Duminecă) va ține Directorul Camerei Dl. Nicolae Popescu la ora 2 și jumătate conferință în comuna Curtici și la ora 4 și jumătate în comuna Macea cu care ocaziune se vor aduce în discuțiune mai multe chestiuni de importanță agricolă. Locuitorii și autoritățile sunt rugate și pe această cale a participa în număr cât de mare la aceste conferințe.

Comparație între prețurile cerealelor la bursă per 9 Septembrie 1929.

BRAILA			BUDAPESTA		
Soiul cerealelor	Lei	Soiul cerealelor	Pengő	Lei	
Grâu bun calit Hl. 80 k.	701	Grâu de Tisa calit Hl. 80 k.	23.15	681	
Grâu mijlociu	665	Grâu de Bácska	21.80	641	
Orz bun calit Hl. 64 kgr.	435	Orz	15.75	460	
Ovăș bun calit. Hl kgr.	330	Ovăș	13.25	390	

Am aflat de bine să tragem o asemănare între prețurile cerealelor pe piața Braila și Budapesta pentru a putea arăta agricultorilor că nu numai la noi sunt cerealele așa scăzute la preț ci și în alte țări. Cauza este: lipsa de bani, cametele mari, situația neorganizată a agricultorilor și în fine concurența mare ce ne face America cu grâul ei.

Cumpărare de cai pentru armată.

Conform itinerarului Ministerului de Război publicat mai jos aducem la cunoștința publică și pe aceasta cale că, cu luna viitoare se vor începe și în județul nostru cumpărările de cai pentru armată, cari după cum se poate vedea și din itinerar se vor face pe centrele plaselor unde vor fi adunate exemplarele mai bune de cai, de vândut.

Pentru ca Comisia să poată afla materialul necesar pentru cumpărare agricultorii sunt rugați să prezinte în ziua amintită mai jos în itinerar, la sediul plasei caii mai buni ce au de vândut.

Din această Comisie face parte ca membru și Vice-președintele Camerei Dl. Dr. Iulian Borneas deputat, care la rândul său pătruns fiind de idealul vechi de a combate cu rigoare ne Dreptățile ce acum se făceau pe spatele agricultorilor noștri va ști să apere interesele crescătorilor de cai.

Itinerarul pentru această cumpărare este următorul:

Cu ziua de 3. Octombrie 1929. la Pecica.

Cu ziua de 4. Octombrie 1929, la Aradul Nnu.

Cu ziua de 5. Octombrie 1929. la Sântana.

Cu ziua de 6 Octombrie 1929 la Chișineu.

Cu ziua de 7 Octombrie 1929 la Ineu.

Cu ziua de 8 Octombrie 1929 la Somosches, pregătirea tuturor scriptelor pentru recepția cailor.

Cu ziua de 9 Octombrie recepția și plata la Depozitul Remontei Somosches a cailor cumpărați la centrale: Pecica, Aradul Nou și Sântana.

Cu ziua de 10 Octombrie 1929 recepția și plata la depozitul Remontei Somosches a celor cumpărați la centrale: Chișineu, și Ineu.

Cumpărarea dela locuitori din sat dacă mai rămân bani.

Pentru orientare aducem la cunoștință crescătorilor de cai următoarea hotărâre a Ministerului de Război,

Prețurile cailor cari vor fi cumpărați se fixează:

1. Pentru cai Ofițerești și de artilerie grea 20.000—25.000 Lei

2. Pentru cai Obuziere 22.000 Lei

3. Pentru cai de artilerie de munte 15.000 Lei.

4. Pentru cai infanterie 10.000 12.000

Ministerul de Război are mare nevoie pentru a cumpăra caii de lipă să ofițerilor. Pentru acest scop va cumpăra cai de rasă în etate de 3 ani pentru a putea fi folosiți la 4 ani.

Ministerul de Război cumpără cai din categoriile de mai sus numai de prima calitate așa că cei cari nu au astfel de cai, se numai piardă timpul zădărnice cu prezentarea la centrale de examinare comunicate în interimar.

Condițiunile de cumpărare aduse de Minister sunt următoarele:

1. Nu se vor cumpăra decât cai sau iepe în vârstă dela 4 până la 8 ani excepție cumpărările pentru cai necesari ofițerilor.

2. Nu se cumpără sub nici un motiv mânji și nici armăsari.

3. Acei cari ar avea armăsari care ar îndeplini condițiunile și ar putea fi luți, au tot timpul ai castra.

4. Fiecare locuitor ce va vinde calul armatei, trebuie să predea la recepția definitivă, când se face plata, biletul de proprietate, actul eliberat de Medicul Veterinar respectiv, că a maleinizat calul și nu a reacționat.

5. Recepția definitivă și plata se va face la depozitul de Remontă Somosches.

6. Comisiunile stabilesc pe categorii prețuri fixe la care nu încapă tocmeala, comisiunea neurmărind câștiguri, ci o justă evaluare comparativă a materialului ce se cumpără.

7. Din prețul acordat nu se reține la plată decât taxele acordate câte Stat restul se achită integral vânzătorului

8. Orice taxe comunale, județene, de obor de imprimate etc. nu privesc comisiunea, ci pe acei ce vând caii.

9. La recepția definitivă nu se primesc de cât caii ce în aceia zi vor fi prezentați sănătoși, fără schiopături și în bună stare de întreținere.

10. Se va atrage atențiunea crescătorilor că pentru acei ce vor dovedi cu act că produșii prezenți sunt crescuți de ei, nu cumpărați, pe lângă prețul ce se acordă comisiunea, la finele anului vor mai primi de la Ministerul de Domenii o primă de cel puțin 1000 Lei

11. A nu veni la centrele de cumpărare de cât cei ce ar primi toate aceste condițiuni fără discuțiuni și obiecțiuni ulterioare.

Direcțiunea Camerei

Măsurile pentru stărpirea contrabandei

Direcțiunea generală a monopolurilor pentru apărarea produselor naționale.

Direcțiunea generală a monopolurilor statului prin o înștiințare de curând dată atrage atențiunea populației asupra consecințelor în caz când cineva introduce în țară pe ascuns tutun, țigarete, foi de țigări, cărți de joc, brichetă (scăpărătoare), chibrituri etc. din străinătate. Legea monopolurilor statului din 22 August ac. la art. 78 prevede pedepse bănești în cazurile de contrabandă cu aceste mărfuri. Se pedepsește cu 4 mii lei în caz de vânzarea tutunului strein și de la 1600 până la 5 mii lei acei cari introduc în țară cărți de joc. Pentru fiecare brichetă nemarcată amendă e de omie lei Agenții cari descoperă contrabanda se bucură de 25% din valoarea amenzii și 25% din valoarea mărfurilor, confiscate, iar cei cari aduc aceste cazuri la cunoștința autorităților vor căpăta prime, plăți în bani. Plata primelor se face de către Șeful depozitului RMS. din județul unde s'a comis contravențiunea și anume: imediat pentru primele mici și în termen de cel mult 10 zile pentru cele importante.

Oricine prin urmare este în drept a aduce la cunoștința Șefului depozitului RMS. orice speculațiune ce s'ar face în paguba țării prin vânzarea nepermisă a produselor străine sau prin introducerea lor în țară pe ascuns și toți acei cari înștiințează autoritatea vor primi un onorariu în bani.

La lăptăria agricultorilor

De vorbă cu d. Chirilă, unul dintre fondatorii lăptăriei. Scopul pe care îl urmărește lăptăria agricultorilor.

Ziarul nostru a fost cel dintâi care a răspuns invitației de a vizita uzinele lăptăriei agricultorilor din Str. Andrei Mureșanu și la timpul său am arătat primele impresii ce le am avut cu prilejul vizitei noastre. Nu ne-am face pe deplin datoria dacă n'am mai stărui asupra necesității acestei lăptării și n'am atrage atențiunea publicului arădan și a celui din județ asupra serviciului pe care îl aduce.

Obșnuința a cerceta din când în când instituțiile frumoase și a încuraja tot ce pornește cu bune intențiuni am vizitat din nou uzinele lăptăriei. Am văzut că progresul este în plin și conducătorii lăptăriei, experți distinși și cunoscători ai dorintelor și necesităților publicului consumator, lucrează cu multă ațrăgere de inimă veghind ca lucrările să înainteze și serviciul să răspundă chemării lui cu o promptitudine e excelentă. Am întrebat pe dl. Chirilă, primpretor pensionat, unul dintre inițiatorii lăptăriei care se străduiește a duce la bun sfârșit lucrul început și să lărgască câmpul de activitate a uzinei și la întrebarea noastră dsa ne-a răspuns cu afabilitatea-i cunoscută:

Uzina, de la data punerii ei în funcțiune lucrează numai și numai în interesul consumatorilor. Nu ne putem plânge, publicul a înțeles rostul acestei lăptării și am observat că apreciază străduințele noastre comandând și cumpărând produsele lăptăriei. Până acum ne-au sosit o mulțime de comenzi și sperăm că de curând derivatele laptelui preparat în u-

zina noastră să treacă și în alte județe. Noi nu avem decât o singură dorință, aceea ca publicul să fie mulțumit. Sunem îndreptățiti a crede că consumatorii în adevăr sunt satisfăcuți căci din scrisorile până acum primite nu cetim altceva decât mulțumiri.

Intrebând pe d. Chirilă asupra scopului de viitor, dsa ne-a lămurit prin cuvinte demne a fi aduse la cunoștința agricultorilor din județul nostru.

Lăptăria noastră a declarat dl. Chirilă afară de aceea că vrea să servească publicul consumator mai vrea să servească și interesele agricultorilor noștri din județ. Noi vrem ca țărănimea dela sate să-și valorifice produsele lactice și să nu-l risipească de geaba și pe nimica. Să luăm numai exemplul de la agricultorii din alte părți din streinătate, unde sunt societăți și întreprinderi chiar și la sate pentru valorificarea laptelui. Pe acest drum am pășit și noi și am dori să găsim ascultare între țărănimea județului nostru. Vrem ca uzina noastră să fie un exemplu și produsele isă fie exemple.

Am mulțumit dlui Chirilă pentru lămuriri și după ce din nou ne arătă modul de funcționare a mașinilor am plecat mulțumiți, că o întreprindere românească născută prin împrejurări economice atât de vitrige, în timp atât de scurt, abea de câteva luni, arată un atât de frumos progres. Merită să fie sprijinită de tot județul și se cuvine laudă inițiatorilor ei. pu.

Organizarea voinicilor

Dreptul de viață a omului, dreptul de a se bucura de toate bunățile, ce i le imbie natura, dreptul de a se mișca liber pe pământ, de a gândi nestîngerit, de a și exprima răspicat gândul său și dorința sa a fost călcat în totdeauna de cei puternici. Trezindu se omul la realitate din amorteala neștiinței, scuturat fiind de semeni, cari îl iubeau, cari îl plîngeau starea, a proape animalică, în care se găsea, el a început să și revindice drepturile de care fusese privat, cari i s'au furat de stăpânitori. Ele însă i s'au inapoiat nu mai cu multă tărăganare și ciuntite, pentru că nevrând să cedeze decât amenințării sau chiar forței. Și totuși e galitatea a trebuit să se producă.

Conștiința omenească se trezește mai cu seamă în cursul și în timpul de după războiul mondial. Națiunile își

dau bine seama că dreptul, de a dispune asupra sorții lor, este numai al lor, iar nu al câtorva indivizi, puși la conducerea destinelor popoarelor, fără nici un criteriu de soluționare numai de tradiție.

Aceiași conștiință se naște și prinde rădăcini în poporul Român El vrea să și cunoască ziua de mâine, prin fie care individ care contribuie la susținerea marelui familii a națiunii Române. Era acesta dreptul fiecărui Român al fiecărui cetățean, însă favoriții frații n'au vrut să recunoască acest drept. Au trebuit zece ani ca națiunea Română conștie de drepturile sale, să insiste, pentru a i se preda frânele conducerii destinelor sale.

Principiile Partidului național țărănesc încadrau dreptul întregii națiuni de a participa la conducerea statului întreaga națiune s'a grupat în jurul

nucleului, care era acest partid și așa tăzi dispune singură de soarta sa.

Datoria fiecărui cetățean este să ia parte activă la conducerea treburilor statului. A face politică, a căuta deci mijloacele de fericire a națiunii, nu este un privilegiu, este o datorie. Dar cel ce vrea fericirea neamului său trebuie să fie bine pregătit, pentru a putea desfășura o activitate rodnică în această direcție.

Nu trebuie să se uite nici aceea că optimismul și pânza după afaceri din dosul politicianismului trebuie să piadă după cum vor trebui să di-pară de pe arenă aceia cari s'au dovedit deja până acum profitori ai succeselor de mocratismului.

Pentru realizarea acestui scop tinerețului intelectual din țară, s'a organizat sub stăgurile partidului național-țărănesc și urmează să organizeze tinerețul de orice categorie în cete de „Voinici.”

Organizarea cetelelor de „Voinici” este realizată în bună parte. Programul înălțător al acestor organizațiuni cucerește din ce în ce mai mulți tineri intelectuali țărani și meseriași. Acest program prevede educațiunea ce tătăneasca, culturală, morală, și sportivă a membrilor organizațiunei și prin aceștia, a întregului popor Român. Pe țărâm economic programul prevede o dărză luptă pentru apărarea și propășirea intereselor țărânilor.

Și pentru că partidului național țărănesc îi revine meritul de a fi scos națiunea de sup tutela dușmanilor săi favoriții tradiției, personificați în partidul liberal, tinerețului întreprinde lupta de emancipare a neamului sub programul și disciplina partidului național țărănesc, cu atât mai mult cu cât principiile cupruse în programul acestui partid, sunt principii de care este pătruns și tinerețul, generația zilei de mâine, aceea de care este strâns legat viitorul națiunii, căci viitorul națiunii este viitorul generației tinere de azi.

Organizarea „Voinicilor” în județul Aradului și a luat-o asupra sa un comitet de tineri intelectuali pătruși de dragoste către națiune, convinși că, populația țărănească a județului, fără să dea ascultare ademenirilor celor cari seamănă discordie, va căuta să înță legă pe fiii ei, urmărindu i și acum când este vorba de apărarea intereselor ei.

Lucrările preliminare sunt în curs și în curând tinerii intelectuali din Arad și județ, vor cutreera satele spre a explica rostul organizației „Voinicilor”, scopul ei și spre a le înjgheba în fiecare comună și cătun.

**Citiți și răspândiți
Românul**

Știri diferite

Redacționale: Primul la redacția scrisoarea unui cetitor în care își exprimă indignarea (dar cine nu s'e indignat?) pentru conținutul articolului de fond aparut în ziarul liberal din Arad, în care autorul se certă cu „Idoli” și „templele” noastre vorbindu-i de rău pe dăd Iuliu Manu, Valda Voevod, St. Cicle Pop etc. Asigurăm pe On. cetitor că ziarul nostru ar fi răspuns la timpul său, dacă articolul din anumitul ziar „Tribuna nouă” ar fi fost serios și ar fi conținat lucruri adevărate. Noi ne menținem pe drumul obiectivității și nu polemizăm cu cel ce se ceartă.

Ne bucurăm că cetitorii aceluiași articol sunt convinși că tot ce s'a scris este adevăr și astfel ne-au scutit de orice alt calificat pentru că ne-ar fi fost teamă nu camva să se uluie timpul, sau mai bine de am zice, istorica pe călcarea îndrăznit să calomnieze. Dar, ai dreptate cetitorule, o să-l bată crucea!

Corul Vidu la Arad Sâmbătă la 21 Sept. șos.ște la Arad corul vocal mixt de 70 persoane al măestrului Vidu din Banat, și în aceiași zi seara la orele 9 va da un concert în Palatul Cultural, Programul cuprinde o serie de cântece românești, dintre cele mai frumoase. Prețurile: locul I 60 lei II 40 lei, și III 30 Lei, Tinerii elevi 20 lei

Convorbirile cerealiștilor în timpul sezonului. Camere de Comerț și de Industrie din Arad aduce la cunoștință celor interesați, că s'a luat măsuri pentru ca în timpul sezonului tranacțiilor de cereală convorbirile cerealiștilor să aibe prioritate.

Dl. Aron Bartolomeiu Student în drept și administratorul Spitalului de copii din Arad a dec. dat la 14. Septembrie a. c. înmormântarea a avut loc în ziua de 16 Septembrie a. c.

Judecătoria rurală Siria.

No G. 4544/1929.

Publicațiune de Licitație

Subsemnatul delegat judecătoresc aduce la cunoștință publică în sezonul legii Art. L X. 1881. § 102, respective XLI. din 1905. § 19. cumcă lucrurile următoare §. a. I mașină de cusut zinger I pian, 15 buc. piei excavate în Sfânta Ana în favorul următorului Mozeș Stefan repr. prin adv. Dr. Romul G. Laza împotriya următorului locuitor în comuna Sfânta Ana Pentru incasarea capitalului de 5800 Lei și acces: cari s'au prețuit în 19,500 Lei se vor vinde prin licitație publică în ziua de 30 Septembrie anul 1929. ora 2 p. m. în comuna Sfânta Ana la casa următorului. Întrucât măbilele cari ajund la licitație ar fi fost excavate și de alții și acestia și ar fi câștigat dreptul de acoperire licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în sezonul art. XLI. din 1908 § 20.

Siria la 12 Septembrie 1929.

delegat judecătoresc.
Indescrifabil

CINEMA CENTRAL

Ștrada Rusu-Sirianu

Duminică 22 Sept. a. c.

Nevasta mea flirtează...

Cu Carmen Boni, Gustav Fröhlich, Vera Schmitterlów
Inceputul reprezentațiilor orele 5, 7, 9 p. m.

Cinema ELIT

din pădurița orașului

Duminică 22 Sept. a. c.

Riff și Raff cavaleri

Inceputul reprezentațiilor orele 5, 7, 9 p. m.

Nr. G. 3153/1929.

Publicațiune de Licitație.

In baza execuției de escontentare efectuată in ziua de 10 Octomvrie 1929 ve baza decisului judecătoriai Aradul Nou cu Nr. 3008/1909, 3000/1929 și 3010/1929, obiectele sechestrate in procesul verbal de execuție Nr. G. 3153/1929 pretuite în suma de Lei 77345 cuprinse în favorul firmei Băncile Bănățene Unite S. A. din Arad, reprezentant prin Dr. Francisc Neff, avocat din Aradul Nou contra lui Lajos Iosif Kradigany Stanimir și soția născ. Bürger Roza pentru suma de Lei 50.000 capital, interese de 15 1/2% dela 29 Iunie 1929 după 20.000 Lei și 15 1/2% dela 4 August 1929 după 30.000 Lei capital, 1/3% taxa cambială precum și speșele stabilite până în prezent se vor vinde la licitație publică în Aradul Nou, Calea Banatului Nr. 8 in ziua de 4 Octombrie 1929 la ora 3 d. m. conf. art. de lege 107 și 108 din anul 1881 al legii exec.

Aradul Nou, la 6 Septemvrie 1929.

Delegat Judecătoresc
Grefier
Ioan Racovița

Comitetul școlar rural Bărzava
No. 19/1929.

Publicațiune.

Se Publică licitație pe ziua de 15 Octomvrie 1929 orele 15 pentru vânzarea:

Cca 80.000 bucăți cărămidă
„ 80 m.³ piatră
„ 80 m.³ lemn de gorun cioplit
in 4 fețe dimensiuni diferite lungime
dela 1.80 - 12 metri.

5 bucăți cuptoare de teracotă
3 „ uși duble ornamentate.

In caz de nereprezentarea ofertelor licitația a doua se va ținea la 26 Octomvrie 1929 orele 15 fără altă publicare.

Licitația se face în conformitate cu Legea Contabilității publice.

Condițiunile se pot vedea la Comitetul Școlar.

Comitetul Școlar Bărzava

G. 6389/1929.

Publicație de licitație

In baza execuției de escontentare efectuată in ziua de 12 Martie 1929, pe baza decisului Tribunalului Arad cu nr. 3095/1928 obiectele sechestrate in procesul verbal de execuție nr. G. 6389/1929 și anume 26 buc. acții ale Băncii Centrale din Cluj și 10 buc. acții ale Băncii Agrare Cluj, pretuite in suma de Lei 23.000 cuprinse in favorul firmei „Aradana“ Banca de credit pentru Industrie și comerț s. a. Arad repr. prin: prin Dr. Aurel Raicu avocat in Arad contra lui pentru suma de Lei 500.000 capital, interese de 12% dela 23. Martie 1927 precum și speșele stabilite până în prezent se vor vinde la licitație publică in Arad Bucev. Reg. Ferdinand nr. 40 in ziua de 26 Septembrie 1929 la ora 16 d. m. conf. art. de lege IX. § ului 107 și 108 din anul 1881 al legii exec.

Ared, la 9 Septemvrie 1929.

șef portărel
Indescifrabil

G. 13466/1929.

Publicație de Licitație.

In baza execuției de escontentare efectuată in ziua de 5 Iunie 1929, pe baza decisului Arad cu nr. 6241/1928 obiectele sechestrate in procesul verbal de execuție Nr. G. 13466/1929 2 pendule mari, 6 pendule mici pretuite in suma de Lei 14.000 cuprinse în favorul Prima Ardeleana reprezentat prin Dr. Aurel Raicu avocat Arad contra pentru suma de Lei 1184 capital interese de 12% dela 12. III. 1928 precum și speșele stabilite până în prezent se vor vinde la licitație publică in Arad str. Brătianu Nr. 2 in ziua de 27 Septemvrie 1929 la ora 16 d. m. conf. art. de lege IX § lui 107 și 108 din anul 1881 al legii exec.

Aceasta licitație se va ține și in favorul lui Ablonczy Iosif, F. L. Ellmann și Roșcuan, Elena Sonn, Ludvic Gerő, Dr. Ioan Vajda vād. lui Des. Glück. Arad, la 9 Septemvrie 1929.

șef portărel
Indescifrabil

Judecătoria rurală Chișineu Criș sect. c. f. 2290/1929 cf.

Extract din Publicațiune de Licitațiune.

In cererea de executare făcută de urmatoarei firma Prima Ardeleană Soc An. de asigurare gen. contra urmăritului Bayer Gheorghe, Judecătoria a ordonat licitațiunea execuțională in ce privește imobilele situate in comuna Chișineu Cris circumscripția judecătoria rurală Chișineu-Cris cuprinse in cf, a comunei Chișineu-Criș Nr. prot. cf. 747 A 12 No. top. 14/a-2 Intravilan proprietatea lui Bayer Gheorghe cu prețul de strigare de 80000 lei, pentru incasarea creanței de 7130 .12747 Lei bani, capital și accesorii.

Licitațiunea se va ține in ziua de 25 luna Octomvrie anul 1929 orarele 15 in localul oficial cf, us No. 10.

Imobilul ce va fi licitat nu va fi vândut pe un preț mai mic de cât doua treimi din prețul de strigare.

Cei cari doresc să liciteze sunt dator să dovedească cetățenia română și să depoziteze la delegatul judecătoresc 10% din prețul de strigare drept garanție, in numerar sau in efecte de cauzie socotite după cursul fixat in § 42 din legea LX. 1881 sau să predea aceluiași delegat chitanțe constatând depunerea, judecătorește, prealabilă a garanției și să semneze condițiunile de licitație (§ 147, 150, 170, legea LX iar 1881, § 21 legea XL. 1908).

Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preț mai urcat de cât cel de strigare este dator să întregască imediat garanția fixată conform procentului prețului de strigare la aceiași parte procentuală a prețului ce a oferit, (§ 25 XLI 1908). Chișineu-Criș la 14 Iulie 1929 Dr. Grenzer mp. jud. Tisu mp. aj. dir.

pentru autenticitatea,
Indescifrabil
grefier.

Composesoratul Urb. Nadăș

Nr. 896/1929

Publicațiune.

Composesoratul Urbarial Nadăș publică licitație pentru vinderea parchetului 1929-30 pe ziua de 2 Noemvrie 1929 oarele 10 in localul primăriei cu oferte inchise și sigilate.

Prețul de strigare va fi după evaluarea Regiunei Silvice.

Licitația se va ținea in conformitate cu Art. 72 și următori din Legea con

tabilității Publice.

Caietul de sarcini se poate vedea in biroul notarial in orele oficioase.

Nadăș, la 13 Septemvrie 1929.

Composesoratul Urbarial.

Nr. 895/1929.

Publicațiune.

Primăria comunei Nadăș publică licitație pentru vinderea parchetului 1929-30 pe ziua de 2 Noemvrie 1929 oarele 10 in localul primăriei cu oferte scrise inchise și sigilate.

Prețul de strigare va fi după evaluarea Regiunei Silvice.

Licitația se va ținea in conformitate cu Art 72 și următori din Legea Contabilității Publice.

Caietul de sarcini se poate vedea in biroul notarial in oarele oficioase.

Nadăș, la 13 Septemvrie 1929.

Primăria.

Bae de înot

deschis pentru femei și bărbați

în fiecare zi

6—8 m. p.

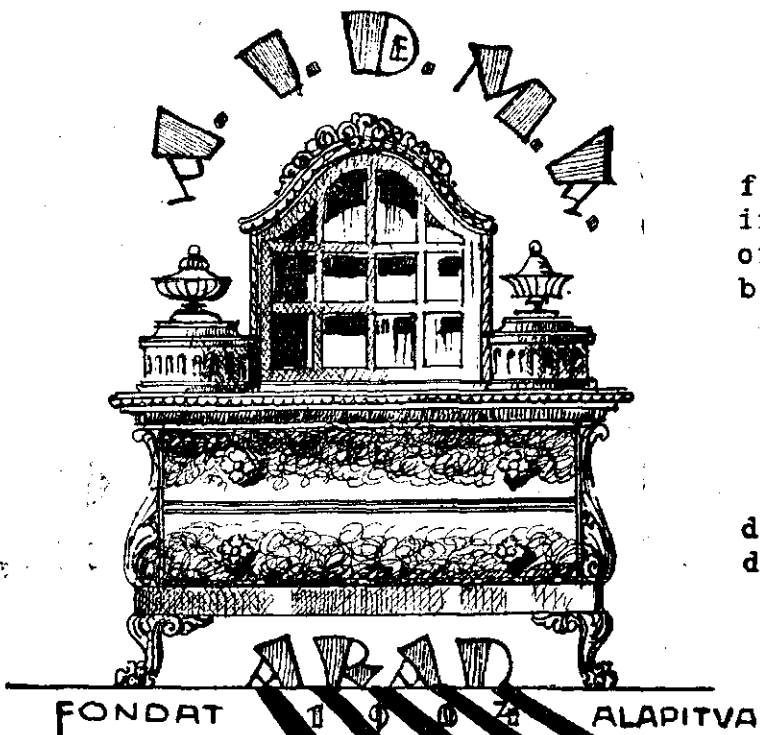
Băile

SIMAY**„Calauza studentului la Cluj”**

Intregită cu date pentru anul școlar 1929/30, se află de vânzare la principalele librării din Cluj, la Intendentul și portarul Universității cum și la celelalte instituții de învățământ superior din Cluj.

Lăptăria agricultorilor din Arad, str. Andrei Mureșianu No. 7—9, telefon No. 459, oferă Onor. public consumator laptele pasteurizat și cel nesmântănit cum și delciasele derivate preparate de experți in uzinele lăptăriei.

Direcțiunea

ASOCIAȚIA INDUSTRIAȘILOR DE MOBILE DIN ARAD

Str. General Berthelot No. 6.

Vă rugăm, să binevoiți a vizita expoziția noastră de mobile față'n față cu teatrul și vă veți convinge, că mobilele noastre in privința gustului, calității și a prețului țin concurență cu orișicare producție din țară, sau din străinătate, intru'că mobilele noastre:

Sunt efectuate după modele artistice proprii de primul rang, sunt confortabile și practice, garantăm calitatea ireproșabilă, prețurile noastre fiind prețuri de producător, sunt cele mai moderate.

Ca amintire a serbării aniversării, in luna Septemvrie acordăm o reducere jubilară de 10% și după împrejurări, inlesniri de plată excepționale.

Cu toată stima:
ASOCIAȚIA INDUSTRIAȘILOR
DE MOBILE, DIN ARAD.